

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Traseu 3 „Turism și cultură pentru cunoscători”

Locuri de neuitat, ascunse pe teritoriile aproape uitate din Europa de Est – unde și când am putea simți autenticitatea regiunii?

LA SUDUL DUNĂRII – CE NE POVEȘTEȘTE REGIUNEA VRATSA

VIAȚĂ ȘI CULTURĂ

1. Centrul Comunitar „Dezvoltare”, Vratsa

(Coordonate GPS: 43°12'09.90"N 23°32'56.89"E; tel.: +359 92/ 62-47-40; +359 92/62-15-73)

Centrul Comunitar „Dezvoltare” este unul dintre cele mai vechi din țară. A fost fondat în anul 1869 la inițiativa profesorului Simeon Podbalkanski. Inițial a fost numit „Centru Comunitar din Vratsa”, iar de-a lungul anilor trece prin nume diferite până când în anul 1884 apare numele „Dezvoltare”. Treptat își extinde activitatea și de la locul de învățământ și alfabetizare, se transformă într-un centru cultural, unde funcționează o trupă de teatru, societate muzicală, cinematograful, asociație de arheologie, o colecție muzeală, școală de artă pentru copii etc. Clădirea a fost construită în perioada 1939-1941 cu donațiile cetățenilor patriotici. Elena și Todor Balabanovi donează terenul în centrul orașului unde este ridicată clădirea.

2. Complexul Renascentist-Etnografic „Sf. Sofronii Vrachanski”, Vratsa

(Coordonate GPS: 43°12'05.40"N 23°33'02.95"E; tel.: +359 92 627 097; www.vratsamuseum.com; vratsamuseum@mail.bg)

Program de lucru: Luni – Vineri 9:00 – 17:30; Zile nelucrătoare și sărbători legale: 9:00 – 12:00; 13:00 - 17:30. Între 12:00 și 13:00 cu rezervare în avans; Intrare liberă: Luni

Complexul prezintă viața tradițională, cultura și meșteșugurile, practicate în nord-vestul Bulgariei de la sfârșitul secolului al XIX-lea și mijlocul secolului al XX-lea, care sunt dezvăluite în expozițiile celor trei case renașcentiste, construite în stilul caracteristic al regiunii – casa familiei „Hadjitoshevi”, casa lui „Ivan Zambin”, casa lui „Grigoria Naidenov”, biserica „Sf. Înălțare” și școala „Înălțarea”.

ЧИТАЛИЩЕ-РАЗВИТИЕ - 1869 - ВРАЦА

Interreg

ORAȘUL PIATRA-OLT

www.interregrobg.eu

Proiect “Culture Green”, № ROBG-337

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Expoziția în clădirea școlii „Înălțarea” prezintă procese și fenomene etnografice, care sunt organizate tematic și sunt ordonate după anotimpuri, așa cum a fost organizată viața poporului din târâmurile acestea. Se pot viziona haine de iarnă tradiționale, mijloace de muncă legate de meșteșugurile casnice – prelucrarea țesuturilor, croșetarea, croitoria etc. și exponate legate de cele mai importante sărbători în timpul iernii – Crăciunul, Sf. Vasile, sărbătoarea de fete „Laduvane” - la care se ghicește următoarea nuntă. Sunt prezentate mijloace de muncă legate de cultivarea pământului – arătura și semănătura, de asemenea, obiecte care demonstrează diversitatea sărbătorilor de primăvară – „Baba Marta” - sărbătoarea mărțișorului, Sâmbăta lui Lazăr, Paște, Sărbătoarea Sf. Gheorghe. Exponatele prezintă munca depusă pentru strângerea, cultivarea și depozitarea recoltei, dar, de asemenea, pregătirea pentru târgurile de toamnă – al olăritului, al grâului, al bouului. Prezentată este și tema „Nunții populare tradiționale pentru Vratsa”. Costumele populare tradiționale din expoziție sunt ordonate după principii etnografice și locale. Vizitatorii pot vedea și instrumente muzicale, fotografii, texte-exponate, care prezintă viața festivă a poporului din Vratsa, de asemenea, dezvoltarea fanfarei, care a intrat atât de adânc în viața oamenilor, încât a schimbat caracterul vieții festive. Atenție specială este dedicată modului de viață urbană și vieții cotidiene a populației urbane.

Nu trebuie omisă și Expoziția în incintă bisericii „Sf. Înălțare”. Biserica este cea mai veche iar acolo sunt păstrate icoane prețioase pictate de artiști bulgari cunoscuți. Iconostasul este un monument remarcabil al artei aplicate. Icoanele regale sunt operele lui Dimitar Zograf (fratele lui Zaharii Zograf), iar cele mai vechi icoane pictate de Zograf Ioan datează din secolul al XVII-lea. Tehnicile folosite, detaliile iconografice și unele particularități dovedesc că este vorba nu doar de o școală de bijuterie și una literară, ci și de un stil iconografic tipic al regiunii Vratsa.

3. Muzeul Istoric Regional, Vratsa (pl. „Hristo Botev” №2, Vratsa, tel.: +359 92 620220; www.vratsamuseum.com; Coordonate GPS : 43°12'02"N; 23°32'50"E)

Program de lucru: Luni – Vineri 9:00 – 17:30; Zile nelucrătoare și sărbători legale: 9:00 – 12:00; 13:00 – 17:30. Între 12:00 și 13:00 cu rezervare preliminară; Intrare liberă: Luni

Făcând parte din palatul culturii în Vratsa, muzeul regional este dintre puținele clădiri în țară care este special proiectată și construită să acomodeze nevoile unui muzeu. Muzeul de Istorie

ЧИТАЛИЩЕ-РАЗВИТИЕ - 1869 - ВРАЦА

Interreg

ORAȘUL PIATRA-OLT

www.interregrobg.eu

Project “Culture Green”, № ROBG-337

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Regională din Vratsa dispune de o mulțime de expoziții – Arheologie, „Comorile tracilor”, inclusiv într-o sală separată „Comoară din Rogozen”, care este cea mai mare comoară tracică descoperită pe tărâmurile noastre. În expoziții separate sunt prezentate importante mostre și exponate din istoria Bulgariei din secolele XV-XIX și Istoria Nouă. O parte interesantă este expoziția „Zn Art – muzeu din hârtie”, cu reconstrucții de exponate alese din muzeele bulgare, originale din preistorie și antichitate, monumente culturale mai contemporane și lucrări ale diferiților autori. Una dintre cele mai noi expoziții din muzeu „Lampidarium” este construită în aer liber și arată un mozaic cu patru culori din satul Galatin, stele funerare și monumente epigrafice din epoca romană și epoca medievală bulgară.

SIMBOLURILE ORAȘULUI VRATSA

4. Turnul „Meschiite” (în centrul orașului Vratsa)

Unul dintre cunoscutele situri istorice și simbol al orașului, Turnul „Meschiite”, a fost construit ca o structură rezidențială și defensivă în secolul al XVI-lea, la sfârșitul secolului al XIX-lea a fost reconstruit într-un turn cu ceas. Nu se poate intra în turn, se poate vizita pe dinafara tot anul.

5. Turnul „Kurtpashova” (în centrul orașului Vratsa)

Turnul a fost construit în secolul al XVII-lea, dar arhitectura lui a fost preluată din epocă medievală bulgară târzie. Este deschis pentru vizite iar la primul etaj funcționează buticul muzeului unde se vând suveniruri și copii ale exponatelor muzeului.

6. Picturile pe stânci de lângă satul Tsarevets (Skalen venets, la sud de satul Tsarevets; Coordonate GPS : 43°08'13"N; 23°47'06"E)

În pantele de sud ale dealurilor Srednia kamik și Govedarnka, lângă satul Tsarevets sunt ascunse inscripții medievale unice și puțin cunoscute. Se consideră că datează din secolul al XVI-lea până în secolul al XIX-lea, ceea ce le face singurele din Bulgaria, adunate într-o perioadă de vreme atât de lungă. Picturile pot fi văzute în majoritatea nișelor și peșterilor, atât pe părțile de jos, aproape de râu, cât și pe porțiunile de mai sus ale zonei.

ЧИТАЛИЩЕ-РАЗВИТИЕ - 1869 - ВРАЦА

Interreg

ORAȘUL PIATRA-OLT

www.interregrobg.eu

Proiect “Culture Green”, № ROBG-337

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

Dintre imagini se deosebesc cele cu animale, reprezentând scene de vânătoare cu cerbi, căprioare și cai. Figurile umane sunt foarte generalizate și unele sunt desenate cu „echipamentul tipic pentru luptă” - arc și sulică. Un element des întâlnit sunt imaginile cu formă de svastică, care sunt considerate ca fiind simboluri ale soarelui, legate de credință înainte de creștinism.

Unii experți consideră că acest loc se asociază cu „întâlniri romantice” și vechiul obicei de a culege plante medicinale în timpul primăverii. Ca dovadă servesc inscripțiile, majoritatea dintre care sunt scrise în sezoanele de primăvară.

7. Biserica medievală „Sf. Nikola” lângă satul Tsarevets (centrul satului; Coordonate GPS: 43°0'41"N; 23°48'06"E)

Singurul iconostas din zid și prezervat în formă lui originală se află în Biserica „Sf. Nikola”. Icoanele sunt pictate direct pe templon. Despre vechea biserică din satul Tsarevets legendele spun că a fost construită acum mai mult de 800 de ani. În realitate stilul ei arhitectural și modul în care a fost construită indică sfârșitul secolului XV-lea. A fost declarată monument cultural de importanță națională în anul 1965.

8. Biserică subterană „Sf. Nicolay”, Vratsa (Centrul orașului Vratsa, piață Hristo Botev, în incinta bisericii „Sf. Nikolay Mirlikiyski”; tel: 092 / 62 03 03; Program de lucru: luni – duminică: 08:00 – 18:00)

Una dintre puținele biserici de-a-ntregul subterane conservate, a fost construită în secolul al XVI-lea de boierul Georgi. Legenda spune că el a construit-o după ce a fost rugat de fiica sa, care s-a căsătorit cu un negustor bogat din Tsarigrad. Ca să i se ierte schimbarea religiei, ea roagă să fie construită o biserică ortodoxă.

A fost construită conform tuturor regulilor Imperiului Otoman pentru bisericile creștine - să nu depășească înălțimea unui turc pe cal. Este construită la 6 metri sub pământ, are lungime de 7 metri și lățime de aproape 4 metri.

LA NORDUL DUNĂRII – CE NE POVEȘTEȘTE PIATRA OLT VIAȚA ȘI CULTURA ROMÂNĂ PRIN SECOLE

ЧИТАЛИЩЕ-РАЗВИТИЕ - 1869 - ВРАЦА

Interreg

ORAȘUL PIATRA-OLT

www.interregrobg.eu

Proiect “Culture Green”, № ROBG-337

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

1. Muzeul Județean Olt (în orașul Slatina, județul Olt, str. Ana Ipătescu 1, Tel.: +40 249 415 279; GPS: 44°25'48"N 24°21'36"E)

Cu cele patru expoziții și peste 25 000 de artefacte, muzeul dezvăluie viața, cultura și civilizația care se dezvoltau în județ. Printre exponate sunt expuse cunoscutele lânuri de oaie din comună Vădastra, covoare din Olt, o colecție de veselă ceramică din Oboga, Corbeni și Roman, și o colecție de ouă încondeiate de Oboga. Se află o colecție de peste 260 cuverturi – covoare, fețe de masă, plăpumi, toate decorate în gamă de culori felurită. Se pot vedea și obiecte de pe vremea Geto-Daciei, Imperiului Roman și altele, demonstrând conexiunea cu Imperiul Bizantin, de asemenea, se poate urmări viața suveranilor din județul Olt în Evul Mediu. Interesant este că în cadrul muzeului funcționează un laborator pentru restaurare, unde sunt produse obiecte din ceramică și metal.

2. Biserica „Sf. Nicolae” și „Sf. Grigore” (Osica de Sus, România; GPS: 44°16'59"N 24°18'52"E)

Interesantă este înfățișarea bisericii construită de către boierul Nicolae Greceanu în anul 1787, cu cărămizi roșii și acoperiș din țiglă. Inițial biserica a avut un turn-clopotină care mai târziu a fost dărâmat. De-a lungul anilor biserica este distrusă de trecerea timpului și de cutremure, dar a fost restaurată de familiile din sat.

3. Orașul roman Romula (Reșca, Dobrosloveni, județul Olt, România; GPS: 44°10'21"N 24°23'42"E)

Romula a fost un oraș roman antic și capitală Daciei (Dacia Traiană), una dintre provinciile romane din Balcani. Ruinule lui se pot vedea în actuală comună Reșca. Romula a fost construit pe ruinele unei așezări dacice, numită Malva. Orașul dispunea de două rânduri de fortificații și două caste, unde temporar au fost cazați soldați.

4. Muzeul Romanațiului (Str. Iancu Jianu 17, Caracal, județul Olt, România; GPS: 44°06'34"N 24°20'52"E)

Program de lucru: Luni - joi: 8:00-16:00; Sâmbăta, duminică: 09:00 – 13:00; Vineri – închis

Muzeul dispune de patru expoziții – Arheologie și istorie, Secția memorială „Iancu Jianu”, Artă plastică și Etnologie. La intrarea în muzeu este amplasat Lapidariumul unde vizitatorii pot

ЧИТАЛИЩЕ-РАЗВИТИЕ-1869-БРАЦА

Interreg

ORAȘUL PIATRA-OLT

www.interregrobg.eu

Project “Culture Green”, № ROBG-337

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

vedea sarcofage, morminte și ambarcațiuni. Exponatul cel mai remarcabil este sarcofagul lui Iulius Iulianus, acoperit cu frumoase ornamente sculpturale. Colecția specială de pietre prețioase este deosebit de atrăgătoare pentru vizitatori. Statuetele romane din bronz merită de asemenea atenție – printre ele se află statuetele zeitelor Diana și Fortuna, zeul Jupiter etc.

5. Cetatea Sucidava (la cinci kilometri de orașul Corabia în județul Olt, cartier Celei; GPS: 43°45'54"N 24°27'31"E; tel: +40 249 561 364; Program de lucru: marți – duminică: 10:00-18:00)

Sucidava a fost un oraș dacic și daco-roman, situat pe malul stâng al Dunării, unde astăzi se află Corabia. Se consideră că aici a fost construită prima bazilică creștină în România. Au fost găsite fundațiile unui pod construit peste Dunăre în timpul lui Constantin cel Mare ca să facă legătură între Sucidava cu Oescus (un oraș roman pe malul sudic al Dunării, în apropiere de actualul sat Ghighen). Podul, cunoscut ca Podul lui Constantin cel Mare, avea o lungime de peste 2.400 de metri, fiind considerat unul dintre cele mai lungi poduri ale Antichității.

Cetatea se remarcă prin „Fântâna Secretă” care cel mai probabil a fost construită să aprovizioneze cu apă populația în timpul asediilor.

CÂND SĂ VIZITĂM REGIUNEA

TRECUTUL REGIUNII VRATSA – UN MESAJ CĂTRE VIITOR

Să ne atingem de identitatea regiunii Vratsa – *trasee locale etnologice, ateliere de artă, reconstruiri*. Posibilitatea această este oferită de Biblioteca regională „Hristo Botev”, care anual în luna **martie** organizează Programul „Pământul natal” - direcție „Tradiție și modernitate” și are ca scop să încurajeze populația să se atingă de moștenirea culturală și istorică. În luna **septembrie** în aceeași bibliotecă se desfășoară *Ziua etnologului*, dedicată unui istoric, etnolog cu o expoziție de cărți și obiecte personale, donate bibliotecii. Expozițiile sunt ordonate așa încât fiecare vizitator să poată răsfoi și citi fiecare exponat în parte. Anual în luna **noiembrie** acolo se ține Conferința regională a etnologiei - „Trecutul pământului natal – un mesaj către viitor”. Tradițional participă cercetători din regiunile apropiate și sunt prezentate lucrările unor istorici, etnologi, specialiști,

ЧИТАЛИЩЕ-РАЗВИТИЕ - 1869 - ВРАЦА

Interreg

ORAȘUL PIATRA-OLT

www.interregrobg.eu

Project “Culture Green”, № ROBG-337

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

profesori, jurnaliști, studenți și elevi. În fiecare an tema conferinței este diferită și legată de un aspect diferit al modului de viață, al culturii și al vieții sociale din această regiune.

TRECUTUL REVINE LA VIAȚĂ

Timp de 2 zile în luna **iunie** în peștera Ledenika are loc *Bâlciiul național de folclor* care include trupe de dansatori și cântăreți de folclor autentic și stilizat, de asemenea, artiști individuali. De asemenea, sunt prezentate obiecte realizate manual și produse ale meșteșugarilor și ale meșterilor din toată țara. Culminația bâlciiului este nunta tradițională de nord la care participă peste 1000 de invitați. Singura condiție de participare în ritual este fiecare persoană să fie îmbrăcată în costum popular tradițional sau în haine cu elemente folclorice.

FESTIVALURILE DIN PIATRA-OLT

„*Pomul vieții*” este un festivalul de o zi, care se desfășoară anual în orașul Balș, simultan în câteva locații – biblioteca „Petre Pandrea”, Monumentul Eroilor de pe Olteț, portul popular etc. Scopul principal al festivalului este promovarea dansurilor, cântecelor, meșteșugurilor tradiționale pentru cultură românească. Începe cu târgul meșterilor populari, continuă prin comemorarea celor căzuți în război cu flori și coroane la Monumentul Eroilor cu ocazia Zilei Naționale a Eroilor și se termină cu spectacole ale ansamblurilor folclorice.

Interesantă este Ziua orașului Scornicești, cunoscută ca „*Sărbătoarea pâinii*”, când în septembrie cetățenii și vizitatorii orașului pot primi o părticică din încărcătura spirituală, întorcându-se spre rădăcinile și tradițiile frământării pâinii, de asemenea, se pot bucura de un program artistic, oferit de organizatori. Un moment special este premiul cuplurilor care sărbătoresc 50 de ani de căsătorie. La Șerbănești are loc „*Sărbătoarea secerișului*” în luna iulie de ziua Sfântului Ilie. În fiecare an are loc o expoziție spectaculoasă de tipuri de pâine pregătite pentru ceremonii, obiceiuri, diverse sărbători - pâine pentru mireasă, pâinea soacrei, colaci, cozonaci etc.

„*De la Drăgănești la Vale*” este festivalul folcloric de doine și balade, organizat de Casa de Cultură „Ileana Constantinescu” și primăria orașului Drăgănești-Olt în luna **septembrie**. Scopul lui este să redescopere frumoasele doine și balade românești, de asemenea, să ofere posibilitatea de afirmare a celor mai valoroși interpreți vocali din toate zonele țării.

ЧИТАЛИЩЕ-РАЗВИТИЕ - 1869 - ВРАЦА

Interreg

ORAȘUL PIATRA-OLT

www.interregrobg.eu

Project “Culture Green”, № ROBG-337

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL DEVELOPMENT FUND
INVESTING IN YOUR FUTURE!

GOVERNMENT OF ROMANIA

GOVERNMENT OF BULGARIA

UNDE SĂ NE CAZĂM:

Regiunea Vratsa

Hotel „Hemus” (în centrul oraşului); Complex turistic „Ledenika” - în imediată apropiere de peştera Ledenika; Hotel familial ”Kiparis” (în localitatea „Uchitelski koloni” la 14 km de Vratsa); Complex hotelier „Hashove” (într-o localitate pitorească lângă Aleea lui Botev); Hotel familial „Flamingo” (la 750 m de centrul oraşului); Art-hotel familial „Zora” (în apropierea imediată a centrului); Hotel familial „Momina salza” (satul Zgorigrad, la 4 km de peştera Ledenika şi la 20 km de Vratsa); Complex hotelier „Chayka” (pe drumul spre pasajul „Vrattsata”, la 500 m de centrul oraşului Vratsa); Hotel „Leva” (la 5 min de mers pe jos din centrul oraşului Vratsa).

Regiunea Piatra-Olt

Bulevard Prestige 3* - centrul Slatinei; hotel Parc 3* (la 500 m de centrul Slatinei, la 50 m de parcul oraşului); hotel Zytto 3* (Situat la 1 km de centrul Slatinei şi la 200 m de gară); hotel Senator 3* (la 1 km de centrul Slatinei); hotel City 4* (la 500 m de centrul Slatinei), Baza de echitaţie Epona, Bobiceşti.

LOCAȚII SUPLIMENTARE:

Dacă aveți timp și curiozitate pentru mai multe din spiritul regiunii, puteți vizita Galeria de Artă „Ivan Funev” (parte din Muzeul Istoric Regional cu peste 2000 de opere – pictură, sculptură, grafică și artă aplicată), Casa-muzeu „Baba Iliytsa” (construită special în memoria curajoasei bunicii Iliytsa, aproape de casa ei, într-un stil autentic pentru arhitectura regiunii; puteți vedea unul dintre cele mai remarcabile exponate din muzeu – arborele genealogic al celebrei Baba Iliytsa). O locație interesantă în centrul oraşului Vratsa este dealul Mogilanska unde au fost găsite trei morminte. Primul a fost jefuit în Evul Mediu, dar al doilea și al treilea sunt bine prezervate. În al doilea au fost găsite o trăsură cu doi cai, separat un alt schelet de cal și probabil o servitoare, îngropată cu stăpânul ei. În ultimul mormânt au fost găsite două corpuri - un bărbat și o femeie despre care oamenii de știință au motive să creadă că aparțin unei prințese tracice și unui războinic.

ЧИТАЛИЩЕ-РАЗВИТИЕ - 1869 - ВРАЦА

Interreg

ORAȘUL PIATRA-OLT

www.interregrobg.eu

Proiect “Culture Green”, № ROBG-337